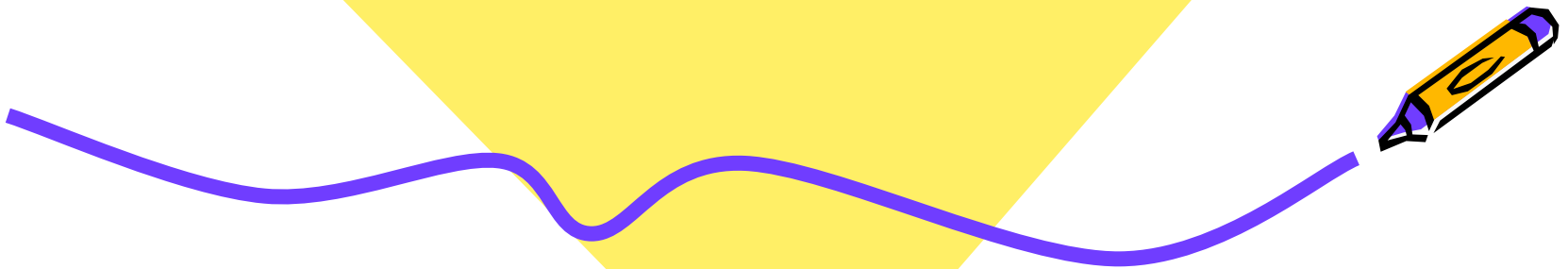

ΑΙΘΩΠΟΥ
ΗΨΘΟΙ

Διδακτική πρόταση

Η ευγνωμοσύνη του μικρού μυρμηγκιού

Μια «συνάντηση»
της Λογοτεχνίας με τη Γλώσσα

Σχεδιασμός πρότασης:
Μαρία Παπαλεοντίου
Φιλόλογος

Εισαγωγικά

- ❑ Η διδακτική πρόταση που ακολουθεί, μπορεί να αξιοποιηθεί για ένα δίωρο μάθημα Λογοτεχνίας ή/και Ελληνικής Γλώσσας σε μαθητές πρωτοσχολικής ηλικίας (αλλά και μεγαλύτερης ηλικίας, π.χ. 9-11 χρονών, με τις κατάλληλες αναπροσαρμογές).
- ❑ Προτείνονται ποικίλες δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικά για διαφοροποιημένη διδασκαλία, ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών.
- ❑ Οι προτεινόμενες ιδέες μπορούν, εν πολλοίς, να εφαρμοστούν και στη διδασκαλία άλλων μύθων του Αισώπου, λαϊκών παραμυθιών και αφηγηματικών κειμένων.

Κείμενο: Η ευγνωμοσύνη του μικρού μυρμηγκιού

- § Ένα μυρμήγκι πλησίασε σ' ένα ποταμάκι να πει νερό. Αλλά το ρεύμα το παρέσυρε και κινδύνευε να πνιγεί.
- § Τότε, το είδε ένα περιστέρι και το λυπήθηκε. Του έριξε ένα κλαδί, και το μυρμήγκι πιάστηκε και σώθηκε.
- § Στην όχθη που βγήκε το μυρμήγκι, είδε έναν κυνηγό που είχε βάλει στο μάτι το περιστέρι.
- § Το μυρμήγκι έτρεξε όσο πιο γρήγορα μπορούσε και, τη στιγμή που ο κυνηγός ετοιμαζόταν να πιάσει το περιστέρι, το μυρμηγκάκι τον δάγκωσε δυνατά στην πατούσα και τον ξάφνιασε.
- § Έτσι, το περιστέρι πρόλαβε και πέταξε μακριά.

Αίσωπος

(πηγή: *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α' & Β' Δημοτικού*,
ΟΕΔΒ, Αθήνα 2006, σ. 100)

Κύρια σημεία για τον σχεδιασμό του μαθήματος

- **Κοινωνικοπολιτισμικό περιεχόμενο:** μύθοι Αισώπου, αντιλήψεις για τη φιλία, αξία της φιλίας - αλληλεγγύης.
- **Επικοινωνιακές καταστάσεις:** αντιμετώπιση κινδύνου, ανταπόδοση μιας καλής πράξης.
- **Λεκτικές πράξεις:** διηγούμαι σε κάποιον μια ιστορία /περιπέτεια, ζητώ βοήθεια από κάποιον, εκφράζω σε κάποιον ευχαριστίες /ευγνωμοσύνη.
- **Μορφοσυντακτικά φαινόμενα:** Αόριστος Ενεργητικής και Παθητικής Φωνής, ουδέτερα σε -ι, υποκοριστικά, επεξεργασία λεξιλογίου.

Διδακτικοί στόχοι

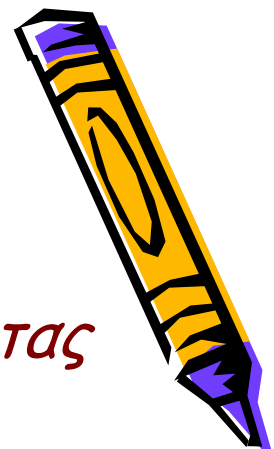

- ❑ Να έρθουν σε επαφή οι μαθητές με τους μύθους του Αισώπου και τα βασικά χαρακτηριστικά τους.
- ❑ Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους σχετικά με το θέμα.
- ❑ Να εμπεδώσουν ορισμένα γραμματικά φαινόμενα που έχουν διδαχθεί (ρήματα, ουδέτερα σε -ι).
- ❑ Να παραγάγουν προφορικό (κυρίως) και γραπτό λόγο, μέσα από παιγνιώδεις και δημιουργικές δραστηριότητες, που θα αποτελούν τη δική τους δημιουργική επέμβαση στο κείμενο.

Ενδεικτική πορεία διδασκαλίας

Εισαγωγική φάση - δημιουργία κλίματος δεκτικότητας

- ❧ «Γνωριμία» με τον Αίσωπο - παρακολούθηση παρουσίασης για τη ζωή του από το CD Rom του Τάσου Αποστολίδη *Οι μύθοι του Αισώπου σε κινούμενα σχέδια.*
- ❧ Αναφορές παιδιών σε μύθους του Αισώπου και ανάκληση γνώσεων για βασικά χαρακτηριστικά των αισώπειων μύθων.
- ❧ Αναφέρουν αν γνωρίζουν κάποιους μύθους με πρωταγωνιστή ένα μυρμήγκι.
- ❧ Αναφορά στον μύθο *Το μυρμήγκι και το περιστέρι.*

Πριν από την ανάγνωση του μύθου

- ☺ Προβολή εικόνων που αποτελούν οπτικοποιημένη απόδοση του μύθου, τοποθετημένων σε κανονική σειρά, και προφορική αφήγηση με βάση αυτές.
- ☺ **Εναλλακτική δραστηριότητα 1:** οι εικόνες θα δοθούν φωτοτυπημένες και ανακατεμένες σε ομάδες μαθητών. Η κάθε ομάδα θα κληθεί να τις τοποθετήσει, όπως νομίζει, σε μια σειρά και θα συνθέσει τη δική της προφορική αφήγηση.

Εναλλακτική δραστηριότητα 2:

- ✿ Αντί να χρησιμοποιήσουμε εικόνες, καταγράφουμε στον πίνακα λέξεις-κλειδιά του μύθου (ή τις δίνουμε, σε ομάδες μαθητών, γραμμένες σε καρτέλες) και καλούνται οι μαθητές να συνθέσουν τη δική τους ιστορία.
- ✿ Οι λέξεις-κλειδιά μπορεί να τοποθετηθούν στη λογική - εξελικτική σειρά με την οποία αποδίδεται ο μύθος ή να δοθούν ανακατεμένες και να τις βάλουν οι μαθητές σε μια σειρά (βλ. διαφ. 10, 11).

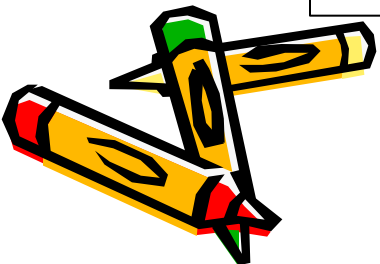
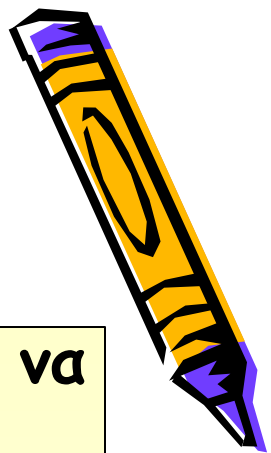

Καρτέλα εργασίας

☞ Με βάση τις ακόλουθες λέξεις να σκεφτείτε μια δική σας ιστορία:

μυρμήγκι - ποταμάκι - κίνδυνος - περιστέρι -
κλαδί - κυνηγός - δάγκωμα - σώθηκε

😊 Την ιστορία σας θα τη διηγηθείτε προφορικά στους συμμαθητές σας ή ακόμη μπορείτε να την παρουσιάσετε με δραματοποίηση.

Καρτέλα εργασίας

✎ Να βάλετε τις ακόλουθες λέξεις σε όποια σειρά νομίζετε ότι είναι σωστή και με βάση τη σειρά αυτή να φτιάξετε μια δική σας ιστορία.

κλαδί - ποταμάκι - περιστέρι - δάγκωμα -
κίνδυνος - μυρμήγκι - σώθηκε - κυνηγός

😊 Την ιστορία σας θα τη διηγηθείτε προφορικά στους συμμαθητές σας ή ακόμη μπορείτε να την παρουσιάσετε με δραματοποίηση.

Εναλλακτική δραστηριότητα 3:

Οι μαθητές σε 4 ομάδες συνθέτουν μια προφορική αφήγηση με βάση λέξεις, όπως:

- ➔ μυρμήγκι - περιστέρι
- ➔ μυρμήγκι - περιστέρι - κυνηγός
- ➔ μυρμήγκι - περιστέρι - κυνηγός - ελικόπτερο (απροσδόκητο στοιχείο)
- ➔ μυρμήγκι - περιστέρι - καλός κυνηγός (ανατροπή στερεότυπων)

❁ **Εναλλακτική δραστηριότητα 4:** Δίνονται σε φυλλάδιο οι παράγραφοι του κειμένου ανακατεμένες και καλούνται οι μαθητές σε ομάδες να τις βάλουν σε μια σειρά.

❁ Μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου ή ακόμη καλύτερα εκφραστική και παραστατική αφήγηση του μύθου από τον εκπαιδευτικό.

❁ Συσχέτιση περιεχομένου με την αρχική συζήτηση και τις δραστηριότητες που έχουν προηγηθεί της ανάγνωσης.

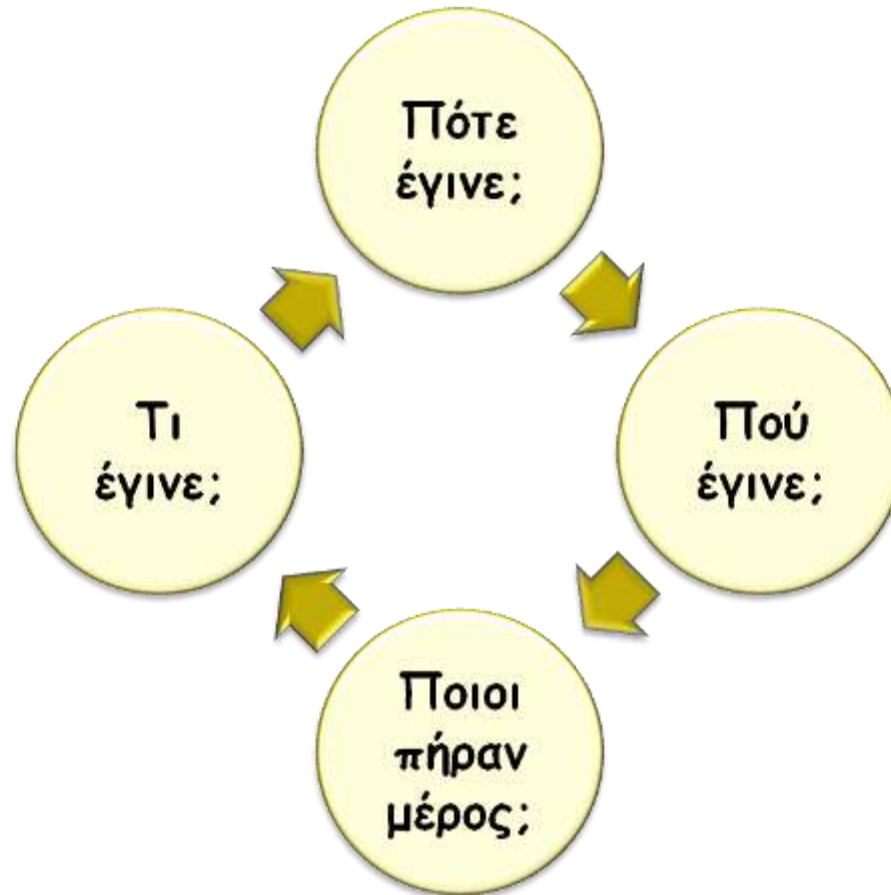
Επεξεργασία κειμένου

- ❖ Πρωτοβάθμια πρόσληψη κειμένου προφορικώς ή και γραπτώς με βασικές ερωτήσεις κατανόησης. Επισημαίνονται - μέσα από συζήτηση - τα δομικά στοιχεία της αφήγησης και οι σκηνικές εικόνες (βλ. διαφ. 15-18).
- ❖ Οι ερωτήσεις κατανόησης μπορεί να είναι ανοιχτού ή/και κλειστού τύπου. Γραπτώς μπορούν να συμπληρώσουν ασκήσεις αντικειμενικού τύπου (π.χ. ασκήσεις αντιστοίχισης, πολλαπλής επιλογής, σωστού - λάθους κ.ά., βλ. διαφ. 19).

Δομικά στοιχεία αφήγησης

Δομικά στοιχεία αφήγησης

- ➔ Πρόσωπα: μυρμήγκι, περιστέρι, κυνηγός
- ➔ Σκηνικό: κάποτε, κοντά σε ένα ποταμάκι
- ➔ Θέμα: η σωτηρία ενός μυρμηγκιού από ένα περιστέρι και η ανταπόδοση της καλής πράξης (θεματική ενότητα: φιλία)

Διάρθρωση αφήγησης

Ο κίνδυνος - η απειλή

Η περιπέτεια - η δράση

Το ευτυχισμένο τέλος
(happy end)

Σκηνοτικές εικόνες

1^η σκηνή:
Το μυρμήγκι κινδυνεύει

2^η σκηνή:
Το μυρμήγκι σώζεται
από το περιστέρι

3^η σκηνή:
Το περιστέρι κινδυνεύει

4^η σκηνή:
Το περιστέρι σώζεται
από το μυρμήγκι

Ασκήσεις κατανόησης αντικειμενικού τύπου

Πολλαπλής επιλογής

1. Να βάλετε σε κύκλο τη σωστή απάντηση

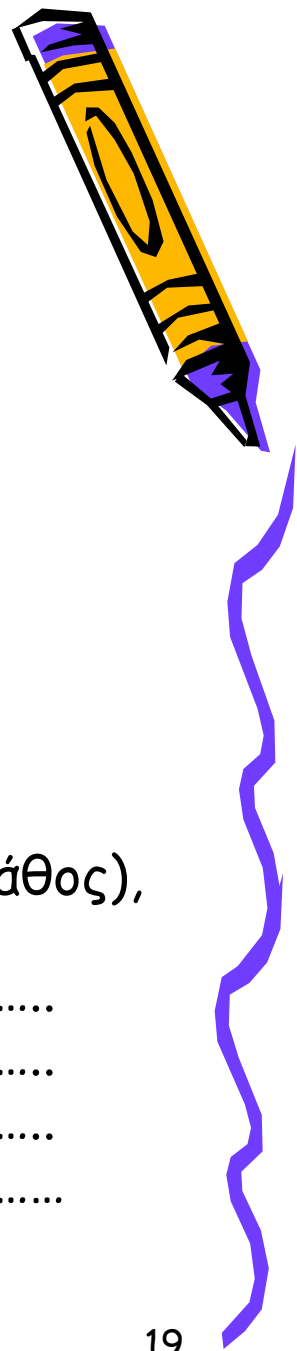
Το μυρμήγκι πήγε στο ποτάμι:

- α. για να κολυμπήσει.
- β. για να περάσει απέναντι.
- γ. για να πιει νερό.
- δ. για να σώσει ένα άλλο μυρμήγκι.

Σωστό - Λάθος

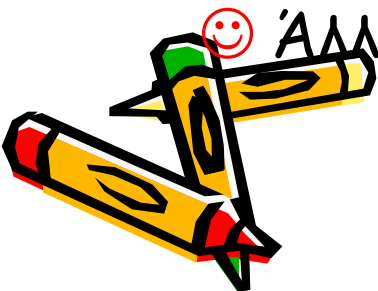
2. Δίπλα σε κάθε πρόταση να σημειώσετε Σ (σωστό) ή Λ (λάθος), ανάλογα με το τι ταιριάζει.

- α. Το μυρμήγκι πλησίασε σε μια λίμνη.
- β. Το περιστέρι βοήθησε το μυρμήγκι να σωθεί.
- γ. Το μυρμήγκι δάγκωσε τον κυνηγό στο χέρι.
- δ. Ο κυνηγός τραυμάτισε το περιστέρι.

Ιδέες για μετακειμενικές δραστηριότητες

- ☺ Εμπλουτισμός ιστορίας με διάλογο, λεπτομέρειες στην αφήγηση, ήχους και επιφωνήματα.
- ☺ Υπόδυση ρόλων - δραματοποίηση μύθου.
- ☺ «Παρέμβαση» στην πλοκή της ιστορίας (π.χ. το περιστέρι τραυματίστηκε τελικά από τον κυνηγό).
- ☺ Αλλαγή στοιχείων της ιστορίας: π.χ. χρόνου αφήγησης (από το κάποτε στο τώρα).
- ☺ Αλλαγή οπτικής γωνίας /αφηγητή (την ιστορία αφηγείται π.χ. σε πρώτο πρόσωπο το μυρμήγκι).
- ☺ Συνέχεια - επέκταση ιστορίας.
- ☺ Άλλος τίτλος στο κείμενο.

- ☺ Σύνδεση με εμπειρίες παιδιών, με άξονα αναφοράς τη φιλία και την ανταπόδοση μιας καλής πράξης.
- ☺ Αναζήτηση μύθων για τη φιλία: π.χ. περιπτώσεις Δάμωνος και Φιντία, Αχιλλέα και Πατρόκλου.
- ☺ Διήγηση σύντομης ιστορίας που θα φτιάξουν τα παιδιά με τίτλο «Κάνε το καλό και ρίξ' το στο γιαλό».
- ☺ Μυθοσαλάτα: διήγηση μιας ιστορίας με πρωταγωνιστές ήρωες διαφορετικών μύθων του Αισώπου, σε νέους ενδεχομένως ρόλους.
- ☺ Παραλλαγές μύθου, παραδοξολογίες κ.ά.
- ☺ Απόδοση μύθου σε κωμικογράφημα.

Παραλλαγές μύθου

π.χ.

 Πρώτη παραλλαγή: Ένα μυρμήγκι πλησίασε σ' ένα ποταμάκι να πει νερό. **Εκεί συνάντησε ένα περιστέρι...**

 Δεύτερη παραλλαγή: Ένα μυρμήγκι πλησίασε σ' ένα ποταμάκι να πει νερό. Αλλά το ρεύμα το παρέσυρε και κινδύνευε να πνιγεί. Τότε το είδε ένα περιστέρι αλλά **δεν** το λυπήθηκε...

 Τρίτη παραλλαγή: Ένα μυρμήγκι πλησίασε σ' ένα ποταμάκι να πει νερό. Αλλά το ρεύμα το παρέσυρε και κινδύνευε να πνιγεί. Τότε το είδε ένα περιστέρι και το λυπήθηκε. Του έριξε ένα κλαδί, και το μυρμήγκι πιάστηκε και σώθηκε. Όταν βγήκε στην όχθη το μυρμήγκι, είδε έναν **ξυλοκόπο...**

Αφήγηση /συγγραφή φανταστικής ιστορίας
με παραδοξολογίες, όπου τα ζώα έχουν τον κύριο ρόλο

Τ
α
ν
ε
α
κ
ς
β
η
ρ
ο
τ
ς

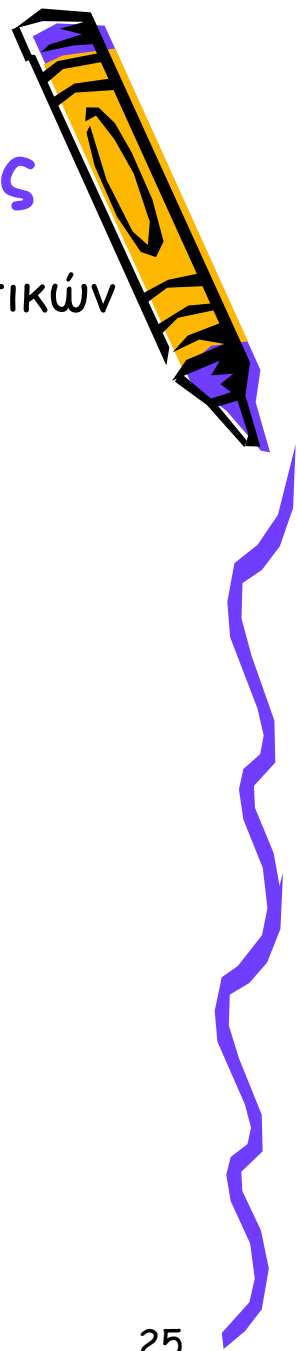

(Τριανταφύλλου Αθ., Μαθαίνω να σκέφτομαι και να γράφω,
Α' μέρος, εκδ. αγέρι, σ. 52)

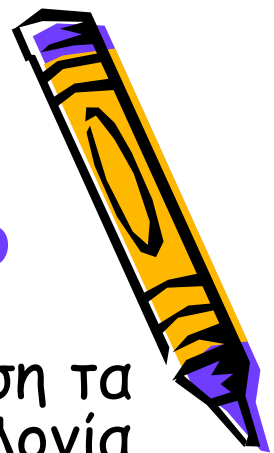
Ζώα που χρωματίζουν...τη γλώσσα μας

😊 Εντοπισμός παρομοιώσεων, εκφράσεων, παροιμιών σχετικών με ζώα: π.χ.

- ➔ Εργατικός σαν μυρμήγκι
- ➔ Λευκός σαν περιστέρι
- ➔ Δυνατός σαν λιοντάρι
- ➔ Πονηρός σαν αλεπού
- ➔ Γρήγορος σαν ελάφι
- ➔ Περπατάει σαν χελώνα
- ➔ Έχει υπομονή γαϊδάρου
- ➔ Κοιμάται με τις κότες
- ➔ Όπου λαλούν πολλοί πετεινοί, αργεί να ξημερώσει.
- ➔ Άλλα τα μάτια του λαγού κι άλλα της κουκουβάγιας.
- ➔ Δυο γαϊδαροι μαλώνανε σε ξένο αχυρώνα.

Δραστηριότητες σχετικά με το λεξιλόγιο

- ❧ Κατανόηση άγνωστων /δύσκολων λέξεων με βάση τα συμφραζόμενα του κειμένου αλλά και την ετυμολογία των λέξεων (π.χ. *ευγνωμοσύνη*: ευ + γνώμη).
- ❧ Δημιουργία οικογένειας λέξεων - λεξόδεντρου (σχηματισμός παράγωγων και σύνθετων λέξεων) για εννοιολογική και ορθογραφική κατάκτηση του λεξιλογίου (με τη βοήθεια λεξικού): π.χ.
 - Για τη λ. *μύθος*: *μυθικός*, *μυθολογία*, *παραμύθι*, *επιμύθιο*, *μυθιστόρημα* κ.ά.
 - για τη λ. *φιλία* (> *φιλώ* = *αγαπώ*): *φιλικός*, *φιλαράκι*, *φιλάκι*, *φιλόλογος*, *φιλόανθρωπος*, *φιλόξενος*, *φιλότιμο*, *φιλέλληνας*, *φίλαθλος*, *βιβλιόφιλος*, *θεατρόφιλος*, *αγγλόφιλος* κ.ά.

Δραστηριότητες σχετικά με το λεξιλόγιο

π.χ. για τη λ. *φιλία* (α)

- ❧ Ιδεοθύελλα με βάση τη λέξη-πυρήνα (*φιλία*)
- ❧ Σχηματισμός κύριων ονομάτων με α' ή β' συνθετικό τη λ. *φιλία*:
 - π.χ. Φίλιππος, Θεόφιλος, Φιλόθεος
- ❧ Σχηματισμός συνώνυμων - αντώνυμων λέξεων:
 - π.χ. *φιλία* = οικειότητα ≠ έχθρα
- ❧ Επισήμανση σχετικών ελληνικών λέξεων στην αγγλική γλώσσα:
 - π.χ. philology, philosophy, philanthropy, philarmonic

Δραστηριότητες σχετικά με το λεξιλόγιο π.χ. για τη λ. *φιλία* (β)

- ❧ Αναζήτηση σχετικών παροιμιών και εκφράσεων: π.χ.
- Ο καλός ο φίλος στην ανάγκη φαίνεται (πιστόν φίλον εν κινδύνοις γινώσκεις).
 - Δείξε μου τον φίλο σου, να σου πω ποιος είσαι.
 - Οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους.
 - Είναι καρδιακός (επιστήθιος) μου φίλος.
 - Μου έκανε τον φίλο.
 - Φίλος να σου πετύχει!
 - Όταν έχεις τέτοιους φίλους, τι τους θέλεις τους εχθρούς;
 - Η φιλία φιλία και η δουλειά δουλειά.

Δραστηριότητες σχετικά με το λεξιλόγιο

π.χ. για τη λ. *φιλία* (γ)

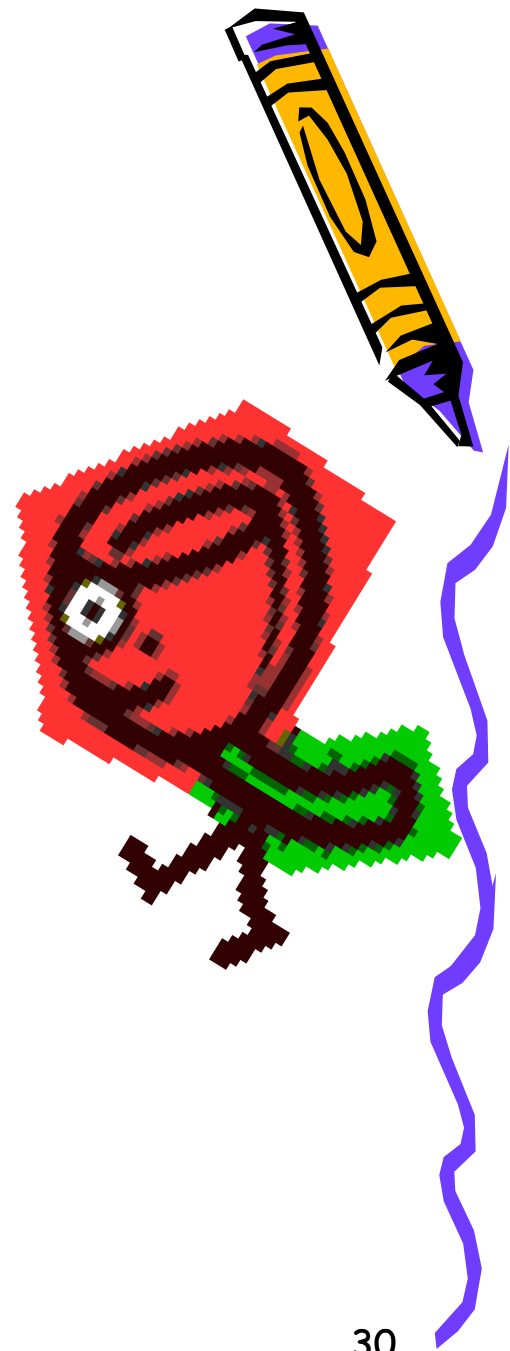
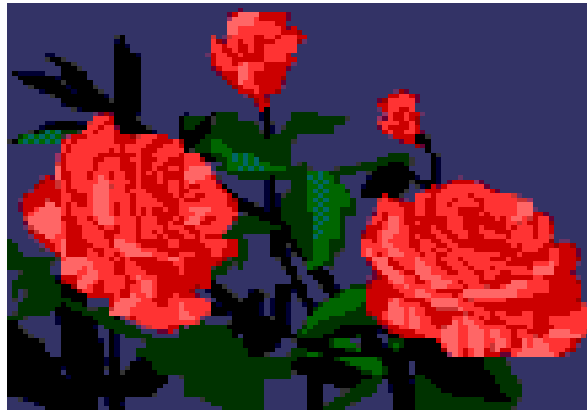
❧ Διαφοροποίηση σημασίας λέξεων από άλλες ομώνυμες /παρώνυμες: π.χ. φιλ(ά)ώ - φυλά(γ)ω, φίλο (τον) - φύλο (το) - φύλλο (το), φυλή (η) - φιλί (το), φιλία (η) - φιλιά (τα).

❧ Παιγνιώδεις δραστηριότητες (γλωσσικά και λογοτεχνικά παιχνίδια) που περιστρέφονται γύρω από το βασικό λεξιλόγιο: π.χ. γλωσσοδέτες, κρυπτόλεξα, κρεμάλα, παιχνιδόλεξα (διαφ. 30), ακροστιχίδες (διαφ. 31), ομοιοκατάληκτες λέξεις (διαφ. 32) κ.ά.

Παιχνιδόλεξα

Φίλος έδωσε προς φίλο
τριαντάφυλλο με φύλλο.
Φίλε, φύλαγε το φύλλο.
Μην το δώσεις σ' άλλο φίλο.

Σύνθεση ομαδικής ακροστιχίδας

π.χ.

- **Μ**ια φορά κι έναν καιρό, ένα μυρμήγκι πήγε να πιει νερό.
- **Ύ**στερα από λίγο συνάντησε ένα περιστέρι και πιάσανε κουβέντα.
- **Ρ**ωτούσε το ένα το άλλο διάφορα για τη ζωή του.
- **Μ**όλις σε είδα, είπα να 'ρθω να σου κάνω παρέα, είπε το περιστέρι.
- **Ή**ταν πολύ καλή η ιδέα σου, φίλε μου. Κι εγώ...
- **Γ**ύρισε γρήγορα να δεις ποιος έρχεται.
- **Κ**υνηγός! Βοήθειαα...
- **Ι**iiii..... μαμά μου! Τρέξε να σωθούμε!

Παιχνίδια ομοιοκαταληξίας

- ❖ Να βρουν λέξεις σχετικές με το θεματικό λεξιλόγιο που ομοιοκαταληκτούν μεταξύ τους: π.χ. *περιστέρι - χέρι - αστέρι - καλοκαίρι - μεσημέρι - χασομέρι - φέρει - πανέρι*.
- ❖ Να φτιάξουν μια σύντομη χιουμοριστική ιστορία / ποίημα / λimerick / χαϊκού με βάση τις λέξεις αυτές.
- ❖ Επεξεργασία μιας λέξης, ώστε να βρεθούν όλες οι δυνατότητες της ηχητικής αλυσίδας (πρβλ. G. Rodari, «Η πέτρα στη λίμνη»).

Η πέτρα στη λίμνη

«Μια πέτρα που ρίχνουμε στα νερά μιας λίμνης προκαλεί ομόκεντρα κύματα που απλώνονται στην επιφάνεια παρασέρνοντας στην κίνησή τους [...] το νούφαρο και το καλάμι, τη χάρτινη βαρκούλα και τον φελλό του ψαρά [...].

Με τον ίδιο τρόπο, μια λέξη που πέφτει τυχαία στο μυαλό μας δημιουργεί κύματα, προκαλεί μια σειρά αντιδράσεων, παρασύροντας στην πτώση της ήχους και εικόνες, αναμνήσεις και αναλογίες, σημασίες και όνειρα...»

(Rodari G., *Γραμματική της φαντασίας*, εκδ. Τεκμήριο, Αθήνα 1994)

Πέφτοντας στο μυαλό η λέξη «πέτρα» παρασύρει...

- λέξεις που αρχίζουν από π
- λέξεις που αρχίζουν από πε
- λέξεις που λήγουν σε -έτρα
- λέξεις συγγενικές με τη λέξη «πέτρα»
- αναμνήσεις σχετικές

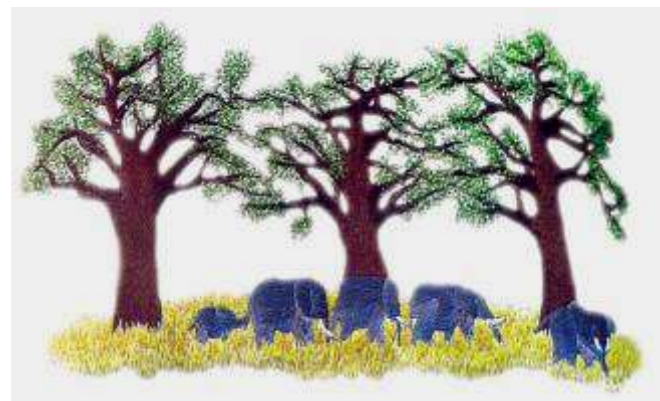
Π - Πέντε

Ε - ελέφαντες

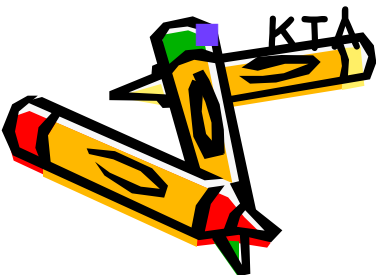
Τ - τρώνε

Ρ - ρίζες

Α - ακακίας

(Rodari G., *Γραμματική της φαντασίας*, εκδ. Τεκμήριο, Αθήνα 1994)

Λογοτεχνικά παιχνίδια

π.χ.

Λίμερικ

[Είτανε* μια κοπέλα
απ' τη Σάμο]

Είτανε μια κοπέλα απ' τη Σάμο
που έχωσε το δεξί της στην άμμο
και με τ' άλλο το χέρι
εκρατούσε ένα αστέρι
ετούτη η κοπέλα απ' τη Σάμο.

Γιώργος Σεφέρης

Χαϊκού

Τώρα σηκώνω
μια νεκρή πεταλούδα
χωρίς φτιασίδι.

Γ. Σεφέρης

Δραστηριότητες σχετικά με γραμματικά φαινόμενα

☞ Καθώς η κύρια λειτουργία του κειμένου είναι η αφηγηματική, μπορούμε να επικεντρωθούμε στο ρήμα (που κατέχει κεντρικό ρόλο σε μια αφήγηση) και να ανακαλέσουμε προϋπάρχουσες γνώσεις των παιδιών.

➔ Οι μαθητές υπογραμμίζουν στο κείμενο τα ρήματα και τα κατηγοριοποιούν ανάλογα με το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται (η οδηγία διατυπώνεται απλουστευμένα, χωρίς ιδιαίτερη χρήση μεταγλώσσας - βλ. διαφ. 37).

➔ Μετατρέπουν τον χρόνο της αφήγησης από παρελθοντικό σε παροντικό (βλ. διαφ. 38).

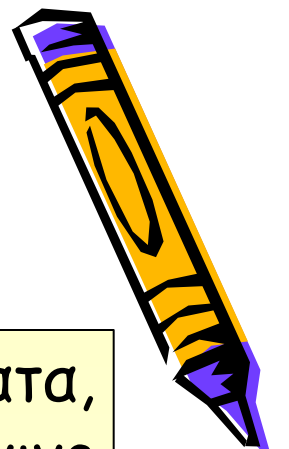
Καρτέλα εργασίας

✎ Να υπογραμμίσετε στο κείμενο τα ρήματα, δηλαδή τις λέξεις που δείχνουν τι έγινε κάποτε, τι έκανε ή τι έπαθε το κάθε πρόσωπο του μύθου και να τις γράψετε πιο κάτω.

😊 Μυρμήγκι:

😊 Περιστέρι:

😊 Κυνηγός:

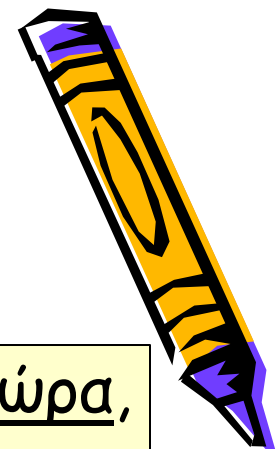

Καρτέλα εργασίας

✎ Να συνεχίσετε την ιστορία σαν να γίνεται τώρα,
κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Ένα μυρμήγκι πλησιάζει σ' ένα ποταμάκι να
πιο νερό. Αλλά το ρεύμα το

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Δραστηριότητες σχετικά με γραμματικά φαινόμενα

☞ Το κείμενο προσφέρεται, επίσης, για την εμπέδωση των ουδετέρων σε -ι και για τον σχηματισμό υποκοριστικών.

➡ Οι μαθητές επισημαίνουν στο κείμενο τις λέξεις που λήγουν σε -ι (*μυρμήγκι, ποταμάκι, περιστέρι, κλαδί, μάτι*) και τις ομαδοποιούν, εξάγοντας παράλληλα τα συμπεράσματά τους (βλ. διαφ. 40).

➡ Σχηματίζουν υποκοριστικά από τις πιο πάνω λέξεις (βλ. διαφ. 41).

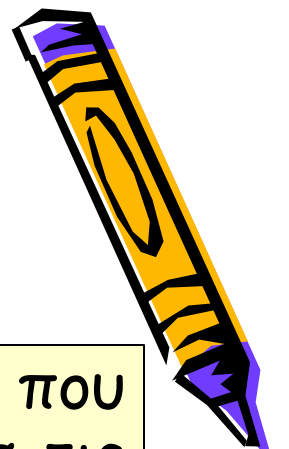

Καρτέλα εργασίας

✎ Να υπογραμμίσετε στο κείμενο τις λέξεις που τελειώνουν σε -ι. Να γράψετε στη συνέχεια τις λέξεις που βρήκατε, βάζοντας μπροστά από την καθεμιά, τη μικρή λέξη (το άρθρο) που τη συνοδεύει. Τι παρατηρείτε;

π.χ.

- Ένα μυρμήγκι
-
-
-
-

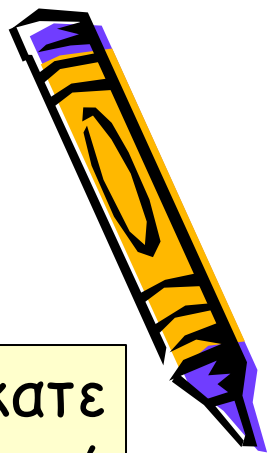

Καρτέλα εργασίας

✂ Να σχηματίσετε από τις λέξεις που βρήκατε άλλες λέξεις που να δείχνουν κάτι μικρό (υποκοριστικά).

π.χ.

- το μυρμήγκι – το μυρμηγκάκι
-
-
-
-

Δραστηριότητες σχετικά με γραμματικά φαινόμενα

- ❧ Επιπρόσθετα, το κείμενο προσφέρεται για άσκηση στη διάκριση οριστικού - αόριστου άρθρου.
- ❧ Περαιτέρω, μπορούν οι μαθητές να ασκηθούν στη χρήση των επιθέτων και των χρονικών επιρρημάτων, προσθέτοντάς τα στο κείμενο.

π.χ.

- *Να ξαναγράψετε την ιστορία προσθέτοντας λέξεις που θα περιγράφουν με περισσότερες λεπτομέρειες και ακρίβεια τα πρόσωπα της ιστορίας αλλά και τα πράγματα, ώστε να γίνει πιο όμορφη και παραστατική η αφήγηση.*

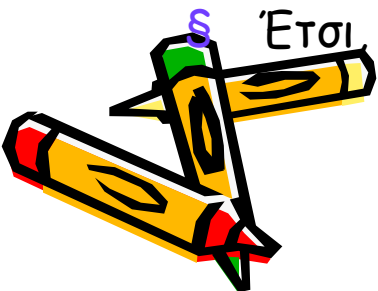

Εμπλουτισμός κειμένου με επίθετα και επιρρηματικούς προσδιορισμούς για μια παραστατικότερη αφήγηση

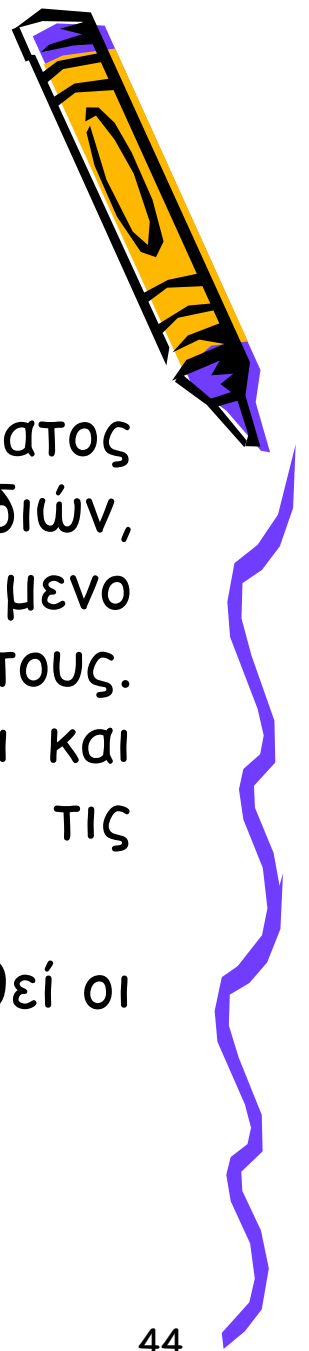

π.χ.

- § Κάποτε ένα μικρό μυρμήγκι πλησίασε σ' ένα ξέβαθο ποταμάκι να πει δροσερό νερό. Αλλά το δυνατό ρεύμα το παρέσυρε μακριά και κινδύνευε να πνιγεί.
- § Τότε, το είδε ένα κάτασπρο περιστέρι και το λυπήθηκε. Αμέσως, του έριξε ένα ξερό κλαδί, και το καημένο το μυρμήγκι πιάστηκε και σώθηκε.
- § Ύστερα από λίγο, στην καταπράσινη όχθη που βγήκε το βρεγμένο μυρμήγκι, είδε έναν μεγαλόσωμο κυνηγό που είχε βάλει στο μάτι το όμορφο περιστέρι.
- § Το μυρμήγκι έτρεξε όσο πιο γρήγορα μπορούσε και, τη στιγμή ακριβώς που ο σκληρόκαρδος κυνηγός ετοιμαζόταν να πιάσει το κακόμοιρο περιστέρι, το έξυπνο μυρμηγκάκι τον δάγκωσε δυνατά στην πατούσα και τον ξάφνιασε.
- § Έτσι το λευκό περιστέρι πρόλαβε και πέταξε μακριά.

Αξιολόγηση μαθήματος

- ✓ **Συντρέχουσα:** σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος αξιολογείται η προφορική συμμετοχή των παιδιών, το ενδιαφέρον και η ανταπόκρισή τους στο κείμενο και η δεξιότητά τους να συνεργάζονται μεταξύ τους. Διαπιστώνεται σε ποιο βαθμό αντιλαμβάνονται και διεκπεραιώνουν επιτυχώς οι μαθητές τις δραστηριότητες που τους ανατίθενται.
- ✓ **Τελική:** αξιολογείται κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι διδακτικοί στόχοι που έχουν τεθεί.

Τελική αξιολόγηση

- ✓ Επιτυγχάνεται με την ανακεφαλαίωση των κύριων σημείων και τη γενική αποτίμηση της διδασκαλίας, με τις κατ' οίκον εργασίες αλλά και με φύλλα αξιολόγησης που μπορεί να ετοιμάσει ο εκπαιδευτικός.
- ✓ Μπορούν να ανατεθούν στους μαθητές δημιουργικές εργασίες ανάλογες με αυτές που προτείνονται στις μετακειμενικές δραστηριότητες (βλ. διαφ. 20-21). Όσον αφορά στο λεξιλόγιο και τα γραμματικά φαινόμενα, μπορεί να δοθεί φυλλάδιο εμπέδωσης.

Ενδεικτικό υποστηρικτικό υλικό

- ☺ Ψηφιακός δίσκος (CD Rom) του Τάσου Αποστολίδη με τίτλο *Οι μύθοι του Αισώπου σε κινούμενα σχέδια*
- ☺ Εκπαιδευτικός φάκελος με τίτλο *Παρέα με τον παππού Αίσωπο* (με καρτέλες και οδηγίες, για παιδιά ηλικίας 5-6 ετών). Διατίθεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.uoc.gr/diaspora (Παιδεία Ομογενών > εκπαιδευτικό υλικό > Η Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα > Παρέα με τον παππού Αίσωπο)
- ☺ <http://www.matia.gr/library> (ηλεκτρονική βιβλιοθήκη) > e-book, επιμ. Αμαλία Ηλιάδη: περιέχει μύθους του Αισώπου και πληροφορίες για τη ζωή του
- ☺ <http://ediamme.edc.uoc.gr> (Παιδεία Ομογενών), ενότητες σχετικά με τη φιλία στα βιβλία: *Μαργαρίτα*, τεύχος 5, βιβλίο μαθητή και τετράδιο δραστηριοτήτων, και *Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου*, τετράδιο δραστηριοτήτων 2, Καναδάς